

(ร่าง) คำโครงการรายวิชา น.610 ทฤษฎีกฎหมายเอกชน

LA610 Theory of Private Law

ภาค 1/ ปีการศึกษา 2566

หลักสูตร นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

---

1. อาจารย์ผู้สอน/ อาจารย์ผู้ประสานงานวิชา

- 1.1 ผศ.ดร.กรศุทธิ์ ขอพ่วงกลาง (korrasut@tu.ac.th)
- 1.2 อ.ดร.ธนภัทร ชาตินักรบ (thanapatch@tu.ac.th)
- 1.3 อ.กิตติภพ วังคำ (kittipob@tu.ac.th)
- 1.4 ร.ศ.ดร.กิตติศักดิ์ ปรกติ (prokati@tu.ac.th)

2. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษารากฐานทางความคิดทฤษฎี และวิวัฒนาการทางกฎหมายและวิชานิติศาสตร์อันเป็นที่มาของระบบกฎหมายเอกชน เช่น ทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพบุคคล เจตนา ความรับผิดชอบ ความเสมอภาค ความสุจริต และหลักการพื้นฐานของนิติสัมพันธ์แบบต่าง ๆ เป็นต้น

3. วันและเวลาบรรยาย: อังคาร เวลา 17.30 น.- 20.30 น.

4. ห้องบรรยาย: โปรดติดตามจากประกาศคณะนิติศาสตร์

5. การวัดผล

- การเสนอรายงานการค้นคว้า 50 คะแนน (รศ.ดร.กิตติศักดิ์, อ.ดร.ธนภัทร)
- การมีส่วนร่วมอภิปรายปัญหาในชั้น 10 คะแนน
- การสอบ 40 คะแนน (ผศ.ดร.กรศุทธิ์, อ.กิตติภพ)

หมายเหตุ : การวัดผลอาจมีการเปลี่ยนแปลงโดยตกลงร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

6. หัวข้อการเรียนการสอน/ แผนการสอน

ครั้งที่	วันที่	หัวข้อการบรรยาย	ผู้บรรยาย	หมายเหตุ
0	จะแจ้งให้ทราบภายหลัง (นัดหมายก่อนเปิดภาคการศึกษา)	ภาพรวมของการศึกษาวิชา	ผศ.ดร.กรศุทธิ์ รศ.ดร.กิตติศักดิ์ อ.ดร.ธนภัทร อ.กิตติภาพ	บรรยายออนไลน์ทางระบบ Cisco Webex
1	วันอังคารที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2566	1. รากฐานทางประวัติศาสตร์ของระบบซีวิลลอว์ 1.1 กฎหมายโรมัน และการรับกฎหมายโรมันในประเทศภาคพื้นยุโรป 1.2 พัฒนาการความคิดทางวิชาการ และวิชานิติศาสตร์สมัยใหม่ 1.3 การแบ่งแยกกฎหมายออกเป็นกฎหมายเอกชนและกฎหมายมหาชน	ร.ศ.ดร.กิตติศักดิ์	หัวข้ออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ “รากฐานทางประวัติศาสตร์ของระบบซีวิลลอว์” จะบรรยายวันที่ 3 ตุลาคม 2566 โดยผศ.ดร.กรศุทธิ์
2	วันอังคารที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2566	2. บ่อเกิดของกฎหมายและการใช้การตีความกฎหมาย 2.1 บ่อเกิดของกฎหมาย 2.1.1 กฎหมายลายลักษณ์อักษร และกฎหมายที่ไม่ใช่ลายลักษณ์อักษร 2.1.2 กฎหมายจารีตประเพณี และหลักกฎหมายทั่วไป	รศ.ดร.กิตติศักดิ์	หัวข้ออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ “บ่อเกิดของกฎหมาย” จะบรรยายวันที่ 17 ตุลาคม 2566 โดยอ.ดร.ธนภัทร
3	วันอังคารที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2566	3. ข้อความตีความพื้นฐานในกฎหมายเอกชน	ร.ศ.ดร.กิตติศักดิ์	

		<p>3.1 ข้อความคิดว่าด้วยสิทธิ การใช้สิทธิ และหลักสุจริต</p> <p>3.2 เปรียบเทียบหลักสุจริตในระบบกฎหมายต่าง ๆ</p> <p>3.3 ตัวการแห่งสิทธิ/ตัวกรรมแห่งสิทธิ</p> <p>3.3.1 บุคคลธรรมดา นิติบุคคล คณะบุคคล องค์กรธุรกิจ ครอบครั้ว</p> <p>3.3.2 ความสามารถมีสิทธิ ความสามารถใช้สิทธิ และความสามารถรับผิดชอบทางละเมิด</p> <p>3.3.3 สิทธิบุคลภาพ (Rights in Personality)</p> <p>3.3.4 ทฤษฎีนิติบุคคลและรูปแบบการจัดองค์กรธุรกิจ ในกฎหมายเอกชน (Corporate Personality)</p> <p>3.3.5 ทรัพย์สิน ทรัพย์สิน สิทธิในสิ่งไม่มีรูปร่าง (หมายเหตุ : หัวข้ออื่น 3.3 นิติกรรมและสัญญา จะบรรยายวันที่ 7 พฤศจิกายน 2566)</p>		
4	วันอังคารที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2566	<p>3.4 สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดในกฎหมายลักษณะหนี้</p> <p>3.4.1 สิทธิเรียกร้อง</p> <p>3.4.2 สิทธิทางหนี้ สิทธิที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน</p> <p>3.4.3 การโอนสิทธิเรียกร้อง</p> <p>3.4.4 หน้าที่ ความรับผิดของลูกหนี้</p> <p>3.4.5 การโอนหน้าที่ความรับผิด</p>	ร.ศ.ดร.กิตติศักดิ์	
5	วันอังคารที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2566	<p>3.5 หลักความรับผิดทางสัญญา</p>	ร.ศ.ดร.กิตติศักดิ์	

		<p>3.5.1 ข้อแตกต่างระหว่างความรับผิดชอบทางสัญญา กับทางละเมิด</p> <p>3.5.2 หลักความผิด (fault)</p> <p>3.5.3 ขอบเขตและลักษณะของค่าเสียหาย</p> <p>3.5.4 ปัญหาเกี่ยวกับข้อตกลงยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบ</p> <p>3.5.5 ปัญหากรณีมีเหตุขัดข้องในการชำระหนี้</p> <p>3.5.6 ปัญหาการไม่ชำระหนี้โดยเหตุสุดวิสัย และเหตุพ้นวิสัย</p> <p>3.5.7 ปัญหาความเสี่ยงภัย และหลักแบ่งภาระความเสี่ยงแบบต่าง ๆ</p> <p>3.5.8 ปัญหาจัดการงานนอกสั่งและลาภมิควรได้</p> <p>3.5.9 การเลิกสัญญา และปัญหาการกลับคืนสู่ฐานะเดิม</p>		
6	วันอังคารที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2566	<p>3.6 การครอบครอง และกรรมสิทธิ์</p> <p>3.6.1 การครอบครอง และการคุ้มครองการครอบครอง</p> <p>3.6.2 การได้มาและเสียไปซึ่งกรรมสิทธิ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - โดยนิติกรรม - โดยทางอื่นนอกจากนิติกรรม <p>3.6.3 การโอนกรรมสิทธิ์ และการคุ้มครองผู้สุจริต</p> <p>3.6.4 ระบบหลักประกันการชำระหนี้</p>	ร.ศ.ดร.กิตติศักดิ์	

7	วันอังคารที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2566	4. ทฤษฎีครอบครัว 4.1 การรับรองความสัมพันธ์ของบุคคลโดยรัฐ 4.2 ระบบกฎหมายครอบครัว 4.3 เพศ การอุปการะเลี้ยงดู และความสัมพันธ์ในทางครอบครัว 4.4 ความหลากหลายทางเพศ ศาสนา และครอบครัว	อ.กิตติภาพ	
8.	วันอังคารที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2566	1. รากฐานทางประวัติศาสตร์ของระบบซีวิลลอว์ (ต่อ) 1.4 ประมวลกฎหมายสมัยใหม่ 1.5 ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ 1.6 ระบบกฎหมายผสม (Mixed Legal Systems)	ผศ.ดร.กรศุทธิ์	
9	วันอังคารที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2566	4. ทฤษฎีครอบครัว (ต่อ) 4.3 เพศ การอุปการะเลี้ยงดู และความสัมพันธ์ในทางครอบครัว 4.4 ความหลากหลายทางเพศ ศาสนา และครอบครัว	อ.กิตติภาพ	
10	วันอังคารที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2566	2. บ่อเกิดของกฎหมาย (ต่อ) 2.2 การใช้และการตีความกฎหมาย 2.2.1 การตีความกฎหมาย ตามถ้อยคำตามตัวอักษร และตามความมุ่งหมาย	อ.ดร.ธนภัทร	

		<p>2.2.2 การเทียบเคียงบทกฎหมายใกล้เคียงอย่างยิ่ง</p> <p>2.2.3 การใช้หลักกฎหมายทั่วไป</p>		
11	วันอังคารที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2566	<p>5. ทฤษฎีมรดก</p> <p>5.1 ทฤษฎีพื้นฐานและปัญหาเกี่ยวกับทายาทโดยธรรม</p> <p>5.1.1 การปรับใช้ข้อเท็จจริงกับความสามารถในการเป็นทายาท</p> <p>5.1.2 การปรับใช้ข้อเท็จจริงกับทายาทโดยธรรมประเภทญาติและคู่สมรส</p> <p>5.1.3 การปรับใช้ข้อเท็จจริงกับสิทธิและส่วนแบ่งของทายาทโดยธรรม</p> <p>5.2 ทฤษฎีพื้นฐานและปัญหาเกี่ยวกับการรับมรดกแทนที่</p> <p>5.2.1 การปรับใช้ข้อเท็จจริงกับหลักเกณฑ์การรับมรดกแทนที่</p> <p>5.2.2 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการรับมรดกแทนที่กัน</p> <p>5.2.3 ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิที่จะได้รับมรดกแทนที่</p> <p>5.3 ทฤษฎีพื้นฐานและปัญหาเกี่ยวกับการเสีสิทธิในการรับมรดก</p> <p>5.3.1 การปรับใช้ข้อเท็จจริงกับการถูกกำจัดมิให้รับมรดก</p> <p>5.3.2 การปรับใช้ข้อเท็จจริงกับการตัดมิให้รับมรดก</p> <p>5.3.3 การปรับใช้ข้อเท็จจริงกับการสละมรดก</p>	อ.ดร.ธนภัทร	

12	วันอังคารที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2566	<p>5. ทฤษฎีมรดก (ต่อ)</p> <p>5.4 ทฤษฎีพื้นฐานและปัญหาเกี่ยวกับพินัยกรรม</p> <p>5.4.1 การปรับใช้ข้อเท็จจริงกับลักษณะของพินัยกรรม</p> <p>5.4.2 การปรับใช้ข้อเท็จจริงกับความสามารถของผู้ทำและผู้รับพินัยกรรม</p> <p>5.4.3 การปรับใช้ข้อเท็จจริงกับพยานในพินัยกรรม</p> <p>5.4.4 การปรับใช้ข้อเท็จจริงกับแบบพินัยกรรม</p> <p>5.4.5 การปรับใช้ข้อเท็จจริงกับผลของพินัยกรรม</p> <p>5.4.6 ปัญหาเกี่ยวกับการตีความพินัยกรรม</p> <p>5.4.7 การปรับใช้ข้อเท็จจริงกับการเพิกถอนและการตกไปแห่งพินัยกรรมหรือข้อกำหนดพินัยกรรม</p> <p>5.5 ทฤษฎีพื้นฐานและปัญหาเกี่ยวกับผู้จัดการมรดก</p> <p>5.5.1 การปรับใช้ข้อเท็จจริงกับการจัดตั้งผู้จัดการมรดก</p> <p>5.5.2 การปรับใช้ข้อเท็จจริงกับสิทธิและหน้าที่ของผู้จัดการมรดก</p> <p>5.5.3 ปัญหาเกี่ยวกับความผูกพันของทายาทต่อบุคคลภายนอก</p>	อ.ดร.ธนภัทร	
13	วันอังคารที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566	<p>3. ข้อความคิดพื้นฐานในกฎหมายเอกชน (ต่อ)</p> <p>3.3 นิติกรรม และสัญญา</p> <p>3.3.1 นิติกรรมก่อนนี้ (Verpflichtungs-) กับนิติกรรมเปลี่ยนแปลงสิทธิ (Verfügungsgeschäft)</p>	ผศ.ดร.กรศุทธิ์	

		<p>3.3.2 ปัญหาความมีผลและความไม่มีผลแห่งการแสดงเจตนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - นิติกรรมที่มีวัตถุประสงค์เป็นการอันพันวิสัย ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี หรือขัดต่อข้อห้ามโดยชัดแจ้งแห่งกฎหมาย - ปัญหาผลแห่งโมฆะกรรม และโมฆียะกรรม 		
14	วันอังคารที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566	<p>3. ข้อความคิดพื้นฐานในกฎหมายเอกชน (ต่อ)</p> <p>3.3.3 ทฤษฎีเจตนา การแสดงเจตนา และการตีความการแสดงเจตนา</p> <p>3.3.4 เงื่อนไขความเป็นผลแห่งนิติกรรม</p>	ผศ.ดร.กรศุทธิ์	งดบรรยาย จะแจ้งวันเวลาบรรยายภายหลัง
15	วันอังคารที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566	<p>3. ข้อความคิดพื้นฐานในกฎหมายเอกชน (ต่อ)</p> <p>3.3.5 ปัญหาการก่อให้เกิดสัญญา และการตีความสัญญา</p> <ul style="list-style-type: none"> - คำเสนอและคำสนอง - นิติกรรมที่กระทำลงโดยไม่ประสงค์จะผูกพันโดยสำคัญผิด หรือโดยเจตนาวิปริตอย่างอื่น - ปัญหาความจริงจังแห่งเจตนา สิ้นจ้าง (consideration) และ มูลแห่งสัญญา (causa) <p>3.3.6 นิติกรรมฝ่ายเดียวและคำมั่น</p>	ผศ.ดร.กรศุทธิ์	งดบรรยาย จะแจ้งวันเวลาบรรยายภายหลัง
สอบปลายภาค วันศุกร์ที่ 8 ธันวาคม 2566 เวลา 13.00 น.				

7. หนังสือและบทความอ่านประกอบ (จะมีการแนะนำเพิ่มเติมในบางหัวข้อ)

7.1 หนังสือที่ต้องอ่าน

7.1.1 ตำราหลักในกฎหมายไทยทุกเล่ม

7.1.2 ตำรากฎหมายต่างประเทศ

Wieacker, Franz, A History of Private Law in Europe with particular reference to Germany, tr. By Weir, Tony, Oxford: Clarendon Press, 1995

Zweigert, Konrad and Kötz, Hein, Introduction to Comparative Law, translated from the German by Tony Weir, 2.nd rev.ed, Oxford [England] : Clarendon Press , 1998.

Ryan, Kavin William, An introduction to the civil law, Brisbane, Law Book Co. of Australasia, 1962

Zimmermann, Reinhard, The law of obligations : Roman foundations of the civilian tradition, Cape Town : Juta, 1990

Beale/Hartkamp/Kötz/Tallon, Cases, Materials and Text on Contract Law, Oxford, Hart Publishing, 2002

7.2 ตำราที่ควรอ่าน

Jolowicz, Herbert Felix, Historical introduction to the study of Roman law, Cambridge [Eng.] University Press, 1972

Jolowicz, Herbert Felix, Lectures on jurisprudence, ed. by J.A. Jolowicz, London, The Athlone Pr. Univ. of London, 1963

Stein, Peter, Roman law in European history, Cambridge, U.K.: Cambridge University Press, 1999

Kaser, Max, Roman private law, tr. by Rolf Dannenbring, Durban, Butterworths, 1968

Lawson, Frederick Henry, A common lawyer looks at the civil law, Ann Arbor, University of Michigan Law School, 1953

Rene David and Henry P. de Vries, The French legal system; an introduction to civil law systems, New York, Oceana Pub., 1958

Williams, Ivy, The sources of law in the Swiss civil code, London, Oxford Univ. Pr., c1923

Eörsi, Gyula, Comparative civil (private) law: law types, law groups, the roads of legal development, [translated by Gáabor Pulay, Imre Mâora, Edna Lâenâart], Budapest : Akademiai Kiado, 1979.

Merryman, John Henry, The civil law tradition; an introduction to the legal systems of Western Europe and Latin America, Stanford, Calif., Stanford University Press, 1969

- Sir Otto Kahn-Freund, Claudine Levy, and Bernard Rudden, *A source-book on French law: system, methods, outlines of contract / with a preface by Andre Tunc*, Oxford, The Clarendon Press, 1979
- Jack Beatson and Daniel Friedmann (ed.), *Good faith and fault in contract law*, Oxford: Clarendon Press, 1997.
- Nicholas, Barry, *The French law of contract*, London, Butterworths, 1982.
- Ole Lando, *The Principles of European contract law / prepared by the Commission on European Contract Law*, edited by Ole Lando and Hugh Beale, Dordrecht, The Netherland : M. Nijhoff, 1995
- Whincup, Michael H., *Contract law and practice: the English system and continental comparisons*, 2nd rev. and enl. ed., Deventer, The Netherlands : Kluwer Law and Taxation Publishers, 1992.
- Carter, John W., *Breach of contract*, 2nd ed., London: Sweet & Maxwell, 1991
- Donald Harris and Denis Tallon (ed.), *Contract law today: Anglo-French comparisons*, Oxford [England] : Clarendon Press, 1989
- Treitel, Guenter Heinz, *Remedies for breach of contract; a comparative account*, Oxford, Clarendon Pr (1988)
- Marsh, P. D. V., *Comparative contract law : England, France, Germany*, Aldershot, Hampshire, England : Gower, c1994
- Scheiber, Harry N., *State and freedom of contract*, Cambridge University Press, 1999
- Ercklentz, Enno W., *Modern German corporation law (2.Vols)*, Dobbs Ferry, N.Y. : Oceana Publications, 1979
- Gierke, Otto Friedrich, *Community in historical perspective : a translation of selections from Das deutsche Genossenschaftsrecht (The German law of fellowship) / translated by mary Fischer ; selected and edited by Antony Black*, Cambridge : Cambridge University Press, 1990
- Markesinis, B. S., *A comparative introduction to the German law of torts*, 3rd ed., Oxford : Clarendon Press, 1994
- Markesinis, B. S., *The German law of obligations, (Vol.1/ The Law of Contracts and Restitution: A Comparative Introduction)*, Oxford : Clarendon Press, 1997
- Cohn, Ernest Joseph, *Manual of German law*, 2 vols, Dobbs Ferry, N.Y., Oceana, 1968.
- Youngs, Raymond, *English, French and German comparative law*, London : Cavendish Pub., 1998.
- Markesinis, Basil, Unberath Hannes, and Johnston, Angus Charles, *The German Law of Contract: A Comparative Treatise*, 2nd ed. Oxford: Hart Publishing, 2006

- Fried, Charles, *Contract as Promise: A Theory of Contractual Obligation*, 2nd ed. Oxford: Oxford University Press, 2015
- Peel, Edwin, Treitel *The Law of Contract*, 14th ed. London: Sweet & Maxwell, 2015
- DiMatteo Larry, and Hogg, Martin, *Comparative Contract Law: British and American Perspectives*, Oxford: Oxford University Press, 2015
- Gordley, James (editor), *The Enforceability of Promises in European Contract Law*, Cambridge: Cambridge, University Press, 2001
- _____, *The Philosophical Origins of Modern Contract Doctrine*, Oxford: Clarendon, 1991
- John Barton, *Towards a General Law of Contract*, Berlin: Duncker & Humblot, 1990.
- Joseph Chitty, *Chitty on Contracts*. 32nd ed. By H G Beale (general editor). London: Sweet & Maxwell: Thomson Reuters, 2015
- Martin Hogg, *Promises and Contract Law: Comparative Perspective*, Cambridge: Cambridge University Press, 2011
- Stephen A Smith, *Contract Theory*, Oxford: Oxford University Press, 2004
- Thomas Broun Smith, *A Short Commentary on the Law of Scotland*, Edinburgh: W Green, 1962
- William L Burdick, *The Principles of Roman Law and Their Relation to Modern Law*, (reprinted 2012 by The Lawbook Exchange, Ltd)